

Электрондук маалымат каражаттарынын жана тутум технологиясынын негизинде китепканалык-маалыматтык тейлөө

Жангелдиева Б. Ж.

*Научная библиотека Нарынского Государственного университета
Кыргызстан*

Илим менен техниканын өнүккөн доору болгон 21-кылымда баардык уюмдарда кызматкерлердин иш оордулары компьютер менен алмаштырылып же автоматташтырылган иш орун менен камсыздандырылып жатат. Китепкана – жарандык коомдун маалыматтык жана маданий мейкиндигинин негизи болгон соц, заман талабына жараша китепкананы автоматташтыруу, китепканачылардын автоматташтырылган иш оордун түзүү жана салттуу тейлөөдөн сырткары электрондук- маалыматтык каражаттарды жана тутумду пайдалануу менен окурмандарды тейлөө талапка ылайык.

Автоматташтырылган китепкананы түзүү үчүн лингвистикалык, маалыматтык, техникалык, уюштуруу жагынан камсыз кылуу, усулдук жана укук, кадрлар менен камсыз кылуу, экономикалык жабдуу, прогамма менен камсыздоо экендиги бизге белгилүү. Качан гана китепкана жогорудагылар менен камсыздандырылса автоматташтырылган китепкана түзүлүп, электрондук-маалымат каражаттары менен окурмандарды тейлөөгө мүмкүнчүлүк түзүлөт деп эсептейм.

Мен жетектеген Нарын Мамлекеттик Университетинин Илимий китепканасын автоматташтыруу үчүн да тийиштүү аракеттерди көрүп жатабыз. Бул багыттагы аткарылып жаткан аз да болсо иштерибиз жөнүндө айта кетсем. Китепкананын электрондук окуу залы 2006-жылдан бери окурмандарды тейлеп келе жатат. Электрондук окуу залында 10 компьютер, 2 сканер, 1 принтер, 1 ксерокс бар. Электрондук окуу залындагы компьютерлер менен директордун кабинетиндеги жана тейлөө бөлүмүнүн жетекчисинин кабинетиндеги компьютер Web-сервер аркылуу тутумга кошулган.

Китепкананын фондундагы 1 экземпляр болгон китептерди сканерден өткөрүп, электрондук варианта жасоо иши да колго алынган. Фонддо жалпы 7435 китеп жалгыз экземпляр болсо, анын ичинен 515 китеп сканерден өткөрүлүп, pdf форматында локалдык тутумга киргизилип, электрондук окуу залынан окууга мүмкүнчүлүк түзүлгөн.

Ошондой эле электрондук окуу залы окурмандарды Интернет менен да камсыз кылат.

Мындан сырткары китепкананын фондуна мугалимдердин электрондук варианттагы 50 силабусу киргизилген. Силлабус сөзүнө аныктама берсек, студент менен окутуучунун ортосундагы келишим деген маанини берет. Силабуста өтүлүүчү сабак жөнүндө маалымат, ал сабаты окута турган мугалим жөнүндө маалымат, окула турган лекциянын текстти толугу менен, практикалык, лабораториялык тапшырмаларыжана аларды аткаруунун

методикалык колдонмолору, модулдун суроолору, тесттер камтылган. Силлабустардын китепкананын фондуна киргизилгенинин себеби студенттер сабактан сырткары убакытта да каалаган сабагынан өз алдынча окууга мүмкүнчүлүк түзүлөт. Бул багыттагы тейлөө да электрондук окуу залынан уюштурулат.

Илимий китепканада университеттин жаңы маалыматтык технологиялар тармагында иштеген окутуучулардан жана китепкана кызматкерлеринен турган, курамын 9 кызматкер түзгөн Китепканалык Консорциум 2006-жылдан бери иш алып барууда. Консорциумдун демилгеси менен электрондук каталог базасы түзүлүп, фонддогу китептер киргизилип жатат.

Электрондук окуу залынын иши, тейлөөнүн абалы боюнча 4- 9- апрелге чейин окурмандар арасында сурамжылоо жүргүзүлүп, жалпы окурмандардын саны 3338 болсо, 1386 окурман сурамжылоого катышкан жана төмөндөгүдөй жыйынтык алынган.

1. Илимий китепкананын электрондук окуу залына сиздин көз карашыңыз деген суроого

- «жакшы» - 72,38%
- «начар» же «жакшы эмес» - 11,87%
- «билбейм, кирип көргөн эмесмин» - 15,72%

2. Китепкананын ишинин жакшырышына электрондук окуу залынын салымы барбы деген суроого:

- «бар» - 97%
- «жок» - 3%

3. Электрондук окуу залынын кызматынан пайдаландыңыз беле деген суроого:

- «пайдалангам» - 67,4%
- «пайдаланган эмесмин» - 25,7%
- «муктаж эмесмин, китепканадан эле издегенимди табам» - 5,9%

деп жооп беришкен.

4. Электрондук окуу залынан илимдин кайсы тармагы боюнча пайдаланасыз деген суроого ар ким озунун кесибине тиешелүү тармак боюнча пайдаланаарын билдирген.

5. Илимий китепканадан кайсы тармактагы маалыматтарды табуу сиз үчүн кыйынга турат деген суроого төмөнкүлөрдү жазышкан:

- Психология
- Англис тилинин методикасы
- Культурология
- Воспитательная педагогическая психология
- Устойчивое развитие
- КСЕ
- Тюркология
- Древнерусская литература
- Зарубежная литература
- История русского языка

- Этнопедагогика
- Этнопсихология
- Лингвистический анализ
- Кооперация
- Социология труда
- Схемотехника ЭВМ

6. Электрондук окуу залынан Интернет булагынан пайдаландыщыз беле деген суроого:

- «пайдалангам» - 42,8%
- «пайдаланган эмесмин»-39,9%
- «Интернет бар экенин билген эмесмин» - 17,3%

Электрондук окуу залынан дагы кандай кызматтардан пайдалангыщыз келет деген суроого көпчүлүк окурмандар арзан баада же бекер ксерокс, принтер болсо жана компьютерлер көп болсо деген ойлорду билдирген.

Сурамжылоонун жыйынтыгы Китепканалык Консорциумдун жыйынында талкууланып, Илимий китепкананын техникалык базасын чыщдоо үчүн 5 компьютер, 1 принтер, 1 сканер, 1 ксерокс чечип берүү жана Интернеттин көлөмүн көбөйтүү өтүнүчү менен ректорго кат жолдонду.

Китепкана ишин автоматташтыруу иши коп жылдардан бери сунушталууда. Ушуга байланыштуу НМУнун илимий китепканасы катары биздин китепканалык иштеги иштин жаны багыттары китепканалык ишти автоматташтыруу маселеси жетекчиликке бир нече жолу айтылып келе жаткандыгына карабастан маселе чечилген эмес.

Тилекке жараша быйыл ТЕМПУС-ТАСИС проектисине кирдик. Ушуга байланыштуу «Кыргызстандын университеттеринин китепканалык-информациялык ресурстарын биргелештируу максаты турат.

Анда окурмандарды жана жалпы студенттерди учурдун талабында тейлоо учун проектке кирген ар бир университет ИРБИС программасын 5 модулу сатып алуу керек экендиги сунушталган.

Ошол себептен ТЕМПУС-ТАСИС проектиси боюнча координатор КГТУнун ректорунун катынын негизинде биздин университеттин ректору А.А.Акматалиевдин 90 000 сомунун которуусунун негизинде бугунку куну ИРБИС программасын алдык.

ТЕМПУС-ТАСИС проектисине кирген ЖОЖдордун катарында ото кубанычта болдук.

Жакынкы июль айында Франциядан проекттин подреадчиги Пьер Феннар жана проекттин администратору Магсуд Сафин Нарын жергесине келип биздин ишибиз менен таанышты жана проекттеги ишибиздин максаты жонундо толук маалымат берди.

Проектке кирген университеттердин китепканалык – информациялык ресурстарын бириктирип проектке кирген китепканалардын бирдиктуу WEB-платформасында чогуу иштеп университеттин сайтын тузуп, электрондук тутум аркылуу китептерди алмаштырып окуп, студенттердин, жалпы эле окурмандардын суроо-талаптарын толук камсыздап калууга жетишебиз деген умутубуз зор.